

در مورد تعطیلات تابستانی توجه باین نکته ضروری مینماید که مدت این تعطیلات برای یکسال تحصیلی سه تا چهار ماه و برای یکدوره تحصیلی ۱۲ ساله بالغ بر سه سال عمر میباشد (و برای ۱۰ میلیون دانش‌آموز هر سال بالغ بر ۳ میلیون سال که توجه برنامه‌ریزان را در تغییر نظام آموزشی می‌طلبد)

دقت و توجه کامل به معنا و مفهوم دو کلمه "اوقات" و "فراغت" و اصطلاحی که در ترکیب این دو کلمه به صورت " اوقات فراغت" بکار می‌رود بحث وسیع و اساسی را ایجاب مینماید که جامعه شناسان و متخصصین تعلیم و تربیت به آن پرداخته و خواهند پرداخت و اشارات این نوشته امید است آغازگر تلاش و توجه جدیدی نسبت به این امر مهم اجتماعی و تربیتی باشد . بعد چهارم ، زمان در حیات و زندگانی انسان و واقعیت آن در پیشبرد آرمانهای فردی و اجتماعی آنطور که باید و شاید مورد توجه عموم قرار نگرفته است و با آنکه در فرهنگ خودمان جمله " وقت طلاست" زبانزد عموم مردم است با این حال یکی از سرمایه‌های زیان دیده وقت و عمر است . با توجه به اینکه هراستعداد بالقوه‌ای در دوران خاصی از زندگی شکوفا گشته و بعضی از پذیرش‌ها و یادگیریها منحصر " در کودکی یا نوجوانی امکان پذیر می‌باشد مسلم است که از دست رفتن فرصت و تلف شدن وقت چه زیانهای جبران‌ناپذیر فردی و اجتماعی حتی بشری را در بردارد و اسراف و تبذیر در وقت و عمر مذموم ترین و نکوهیده ترین موارد آن است :

بره‌گیری از اوقات فراغت

دکتر محمد رضا حسینی

حل شد با مسائل تازه‌ای مانند جنایات مواجه می‌شویم . که موجب بیماری روحی و انحطاط اخلاقی او میگردد".

دانشمند دیگری بانگرانی در این مورد گفته است : مادام که ما نتوانیم بطور عاقلانه اوقات روزافزون بیکاری خودمان رابسر بریم چه در زندگی و چه در شخصیت ما اختلالاتی روی خواهد داد .

چنانچه نگاهی برگذران عمر خویش و بازدهی آن بر اساس فرموده : حاسبوا قبل آن تحاسبوا داشته باشیم مشاهده میشود که هر فرد علاوه بر میزان اشتغال طبیعی روزانه خود ومدت زمانی که نیاز بهاستراحت در برابر آن فعالیت دارد مقدار زیادی از ساعات و عمر خود را بدون هدف و بدون برنامه به بطالت و بیکاری گذرانده است در این رهگذر اهمیت بهره برداری از نیرو و استعداد جوانان و استفاده از وقت عزیز و عمر نوباوگان ونوجوانان وجلوگیری از اتلاف آن عنایت بیشتری رامی طلبد. ساعات فراغت همچون رودخانه ای است که آب آن به هرز می رود وهرگاه بوسیله سدی مستحکم جلوی آن گرفته شود میتوان در مسیر صحیح از آن بهره کافی گرفت و الا بر اثر عدم کنترل طغیان کرده و بصورت سیلی بنیان کن و خانمان برانداز ظاهر میشود و جوان رابسوی انحراف میکشاند . در این مطالعه وبررسی کوشش شده است ابتدا ساعات فراغت و بیکاری آشکار و پنهان روشن گردد . بطور کلی ساعات و ایام فراغتی که دانش آموزان و دانشجویان در دوران تحصیل با آن روبرو هستند شامل ساعات فراغت و بیکاری ایام تعطیل

لطفا " ورق بزیند

باعث شگفتی نخواهد بود به گزارش تلاش مرکز بهداشتی و درمانی یکی از کشورهای اروپائی در کاهش دوره نقاهت بیماری انفلوانزا اشاره شود که از یک میلیون کارگر مبتلا در یک اپیدمی هرگاه به جای آنکه حدود یک هفته نیاز به استراحت ومرخصی داشته باشند فقط با دوروز درمان و استراحت به کار خود بپردازند از نظر اقتصادی در حقیقت معادل ۵ میلیون روز (بالغ بر ۱۰ هزار سال) بر نیروی انسانی و سرمایه کار کشور افزوده شده است .
در کتاب اندیشه های نهرو از نخست وزیر فقیید هند آمده است که :

یکی از مهمترین مسائلی که در برابر ماست و در سالهای آینده که کشورها از لحاظ اقتصادی پیش رفته اند و صنایع به شکل خودکار درمی آیند ساعات فراغت و بیکاری است و آنچه در روزنامه های سراسر جهان مطالبی درباره فساد و جنایات جوانان و انحطاط عمومی اصول اخلاقی و انضباط روحی جامعه بشری میخوانید بیشتر در جامعه های ثروتمند تر و مرفه تر پیش می آید و چنانچه در برابر مسئله تازه استفاده از ساعات فراغت بدرستی به آن نپردازیم یکنوع فرسودگی روحی و اخلاقی نسبت به خود تمدن پیش خواهد آمد . وقتی شما مسئله بیکاری راحل کردید مسئله بعدی و بزرگتر به کار بستن زمان فراغت مطرح میشود . تا وقتی که انسان مشغول کار است و به خاطر زنده ماندن خود تلاش میکند چه این تلاش بصورت سخت و دشواری باشد که در کشور ما وجود دارد و چه بصورت ملایمتر که در بعضی از کشورهای دیگر است در هر حال سرگرم کننده می باشد اما وقتی که مسائل اجتماعی و اقتصادی

و روزهای جمعه، تعطیلات نوروز، تعطیلات تابستان، ایام فراغت و بیکاری بین پایان تحصیلات متوسطه تا شروع تحصیلات عالی و یا شروع خدمت نظام و یا شروع کار و اشتغال اوقات و ساعات فراغت در دوره تحصیلات عالی میباشد.

در مقاطع مختلف تحصیلی از ابتدائی تا متوسطه دانش آموزان روزانه حدود ۶ ساعت تحت پوشش برنامه‌های آموزشی هستند و از ۱۸ ساعت باقیمانده صرف نظر از مدت خواب و استراحت و انجام تکالیف منزل حداقل ۶ ساعت را بصورت بیکاری پنهان می‌گذرانند. غیبت‌های اضطراری معلمین که خواه ناخواه پیش می‌آید و غیر قابل اجتناب است بسهم خود اثری نامطلوب در کیفیت علمی و انضباطی دانش‌آموزان دارد بطور متوسط مشاهده گردید که آموزشگاهی با ۵۰ نفر کادر آموزشی روزانه یک نفر از آنان بعلت بیماری و یا گرفتاری اضطراری نتوانسته اند در کلاس حاضر باشند و همین امر ظاهراً کوچک و بی‌اهمیت در سطح آموزشی کشور رقمی بالغ بر ۱۰ هزار نفر را شامل میشود که با عنایت به تعداد دانش‌آموزان تحت تعلیم هر معلم (بطور متوسط ۳۰ نفر) روزانه سصد هزار دانش‌آموز وقت تلف شده دارند که پیش بینی و برنامه‌ریزی قبلی برای جبران آن ضروری است.

در هر سال تحصیلی بالغ بر ۵۰ روز تعطیلات رسمی و ایام تعطیل جمعه‌ها را داریم چنانچه از طرف خانواده‌ها و اولیاء برنامه‌های سازنده و مفیدی برای آنها پیش بینی نشود بصورت اوقات بیکاری تلف شده و هدر میرود.

تعطیلات مدارس در ایام نوروز که از ۱۵ روز تا بیست روز ادامه می‌یابد از جهت اینکه پشت

سر هم و متوالی بوده و پس از انجام امتحانات سه ماهه دوم قرار گرفته توجه خاصی را می‌طلبد زیرا از دیدگاه اکثر دانش‌آموزان که درس را برای امتحان می‌خوانند و امتحانات را پشت سر گذاشته‌اند؛ احساس وظیفه و مسئولیتی نسبت به بهره‌گیری از این ایام ندارند و در هر حال یک دوره فترت تربیتی و آموزشی برای دانش‌آموز پیش می‌آید.

در مورد تعطیلات تابستانی توجه باین نکته ضروری مینماید که مدت این تعطیلات برای یکسال تحصیلی سه تا چهار ماه و برای یک دوره تحصیلی ۱۲ ساله بالغ بر سه سال عمر می‌باشد (و برای ۱۰ میلیون دانش‌آموز هر سال بالغ بر ۳ میلیون سال که توجه برنامه ریزان را در تغییر نظام آموزشی می‌طلبد).

تعطیلات تابستانی فترت و فاصله طولانی بین دو سال تحصیلی است زیرا یک وقفه آموزشی و همراه آن یک وقفه پرورشی بوجود می‌آید، و هرگاه اولیاء نظارت کافی بر برنامه‌های فرزند خود نداشته و مربیان هم بمیزان کافی بآن توجه نکنند مشکلات تربیتی جبران ناپذیری برای دانش‌آموزان پیش خواهد آمد. و لاقلاً چنانچه مربیان ندانند که در طول فراغت تابستان چه تغییرات عمده و چه تحولی از نظر اخلاقی و علمی در محصلشان ظاهر شده نمیتوانند رسالت تربیتی خود را به نحو احسن ادامه دهند. در تعطیلات تابستان علاوه بر بهره‌گیری‌های دیگر از اوقات فراغت میتوان آموزشهای نظامی کوتاه مدتی ترتیب داد که فراگیری آنها در دوره خدمت نظام احتساب شود.

فاصله زمانی ومدتی که بین پایان تحصیلات متوسطه و شروع تحصیلات عالی و یا شروع خدمت نظام و یا اشتغال که معمولاً از چند ماه

فراغت پیشنهاد می‌گردد به تناسب سن و علاقمندی و مقطع تحصیلی در ایام تعطیل تابستان و تعطیلات نوروزی در کوتاه مدت و جهت برنامه ریزی در دراز مدت میباشد.

گردش‌ها و مسافرت‌های خانوادگی، دسته جمعی با دوستان، اردوئی و پیک‌نیک، درس‌های زنده‌ای از طبیعت که کتاب خلقت است به انسان می‌دهد. وسایل جدید برای سفر از اتومبیل تا قطار و هواپیما و کشتی امکان داده که مناظر طبیعی، دریاها، دریاچه‌ها رودخانه‌ها کوهها، جنگلها، بیابانها، در دسترس همگان قرار گیرد.

تا چند سال ادامه می‌یابد دروه فراغت و بیکاری رنج آورو حالت انتظار است که برای جوانان وجود دارد. و در کوتاه کردن این مدت هر قدر برنامه ریزی شود بجا خواهد بود که هر چه زودتر تکلیف فارغ التحصیلان دیپلمه روشن گردد.

در دوره آموزش عالی نیز ساعات فراغت و بیکاری پنهان و آشکاری وجود دارد که موجب میشود بهره کافی از ساعات فعال و ارزنده و غیر قابل برگشت این دوران گرفته نشود. از آنجا که بسیار کم هستند افرادی که از امکانات

مسافرت به اعیان متبرکه و زیارت مشاهد مقدس اثر روحی و روانی تربیتی انکار ناپذیری در فرزندان دارد، باز دید از موزه‌ها و آثار تاریخی و باستانی اسلامی، بازدید از کارخانه‌ها و صنایع و حتی پارکها و جنگلهای مصنوعی و غارها و مکانهای دیدنی دیگر در افزایش وسعت دید و بینش فرزندان موثر است.

گسترده‌ای که در اختیار انسان هاست و در دسترس همگان قرار دارد آگاهی کافی داشته باشند باید هر فردی و هر خانواده‌ای چگونگی استفاده صحیح از امکانات و تطبیق آنها با اوقات فراغت را بیاموزد و بداند چگونه برنامه ریزی نماید تا لذت بهره‌گیری از اوقات فراغت را بچشد. امکاناتی که جهت بهره‌گیری از اوقات

بسکتبال، تنیس، پینگ پنگ، پرش، نرمش و ورزشهای سبک در هوای آزاد میتوان بهره گرفت.

ساختن دماغی بشر بامیل به فعالیت خلاق سازگار بوده و از خلاقیت و آفرینندگی لذت می برد و درجات خیلی بالائی از این روحیه ابتکار و خلاقیت را در مردم سرزمین خودمان بخوبی مشاهده میکنیم و به جهت همین خصوصیات ذاتی است که هنرهای بومی از نسلی به نسلی دیگر انتقال یافته و بصورت یک هنر محلی در تاریخ باقیمانده

فعالیت های تحقیقی و مطالعاتی در معارف اسلامی، در کتب و متون اسلامی در تفاسیر اخلاق و احکام، در نهج البلاغه و همچنین در فقه با راهنمایی و ارشاد صاحب نظران در تحکیم ایمان و اطلاعات مذهبی و آگاهی و همچنین در تزکیه و تهذیب فرزندان مفید میباشد.

فعالیت های ورزشی مایه تلقین روحیه کاردستم جمعی، حس ابتکار، احساس موازنه و تعادل، چابکی و کارآمدی بدنی، از خودگذشتگی و اطمینان خاطر و بطور کلی تندرستی و سلامت را به تن و روان می بخشد.

است. خطاطی و نویسندگی، طراحی، نقاشی گل سازی، گلدوزی، قالیبافی، پارچه بافی حصیر بافی، سبد بافی، کاشیکاری، سرامیک سازی، کارهای روی چرم و بسیاری کارهای دستی

در رابطه با فصول سال و علاقمندی افراد و وجود امکانات از ورزشهای: پیاده روی، سوار کاری، دوچرخه سواری، تیراندازی، ماهیگیری قایقرانی، شنا، اسکی، کوه پیمائی، فوتبال

و صنایع کوچک دیگر که با فراگیری فرزندان می-
تواند همانطور که تاکنون باقی مانده به نسلهای
دیگر منتقل گردد- دامداری، کشاورزی، باغبانی
به طور گسترده و وسیع هم در آموزش و هم در
تامین خودکفائی و هم در بهره‌گیری از اوقات
فراغت بشرط آنکه برنامه‌ریزی داشته باشد موثر
است. بطور نمونه از همکاری وسیعی که دانش‌آموزان
یک کشور آسیائی در جمع آوری محصول برنج
دارند و یا برداشت ۸۰۰ تن انگور بوسیله
دانش‌آموزان کشور دیگری نام برد که علاوه بر
احساس شخصیت و احساس مفید بودن و استفاده
از اوقات فراغت، وابستگی که به اجتماع و محیط
و کشور خود پیدا می‌کنند قابل تأمل و دقت
میباشد. پرداختن به فراگیری رانندگی و کارهای
فنی، تراشکاری، فلز کاری جوشکاری، آهنگری

و آشنائی با سیستم‌های مخابراتی، کاربرد
ماشینهای کامپیوتر، کارآموزی در مراکز
بهداشتی و درمانی و کلیینیکهای پزشکی و
دندانپزشکی و دامپزشکی و یادگیری شیوه‌های
واکسیناسیون و تزریقات و کمکهای اولیه و نسخه
پیچی و موارد بسیار دیگری که در سایر مشاغل
وجود دارد.

خدمات افتخاری و ایثارگرانه در تعاونی‌ها و
جهاد سازندگی و در مدرسه و همچنین همکاری-
های داخل منزل از مواردی است که به سادگی
در اختیار همگان میباشد.

هرگاه اشتغال فرزندان و دانش‌آموزان در
هر یک از برنامه‌های فوق همراه تشویق پدر و
مادر و پاداش و تایید مریبان باشد آنان را بهتر
و بیشتر جذب می‌نماید لذا در برنامه‌ریزی‌های

آینده پیشنهاد می‌شود که برای گذراندن چنین
دوره‌های کوتاه مدت گواهی‌ای ببنی بر مهارت آنان
در اختیارشان گذاشته شود.

والسلام

دروودگری، تعمیرات اتومبیل، تراکتور، گریدر
بولدزر و ماشین آلات دیگر و همچنین کارهای
برقی از نوع سیم کشی، آشنائی با تعمیرات
وسایل برقی مانند یخچال، کولر، رادیو-
تلویزیون، تلفن، بخاری و اطو برقی و پنکه